

Handläggare:
Peter Kvarnhem, 08-508 29 390

Till
Finansroteln

Remissen om Kompletterande samråd enligt 6 kap. miljöbalken för 400 kV markkablar mellan Snösätra och Högdalen

Svar på remiss från Finansroteln (dnr 133-778/2017)

Sammanfattning

Svenska kraftnät har på regeringens uppdrag utrett hur stam- och regionnäten för el i Stockholms län ska utformas i framtiden.

I förslaget i detta kompletterande samråd finns två alternativa sträckningar där ytterligare studier krävs för att fastställa vilket som är bäst ur förläggningssynpunkt.

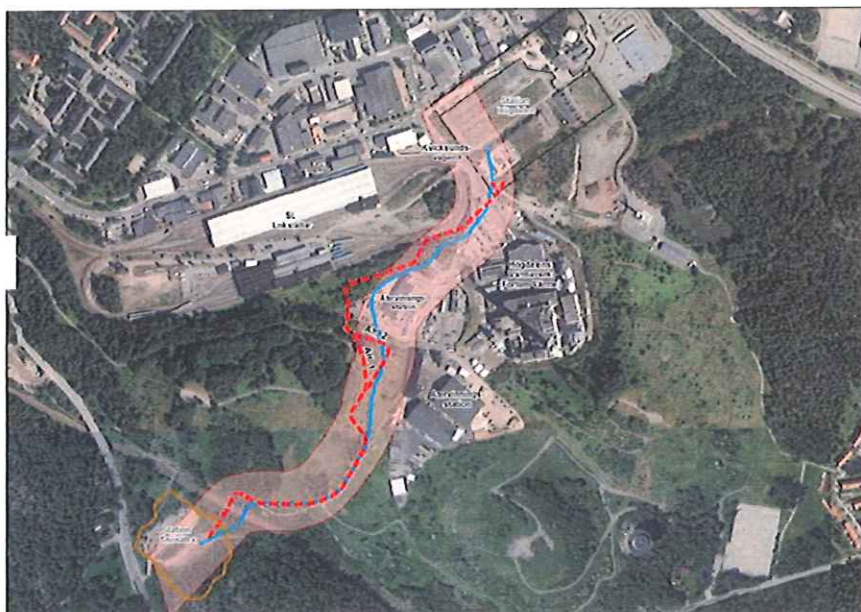
Koncernledningen hänvisar till Stockholm Vatten och Avfalls och Fortum Värmes remissvar, som är de aktörer som närmast berörs av kraftkabelns placering. Det är viktigt med kontinuerlig kontakt i den fortsatta planeringen och genomförandet av elstråket.

Ärendet

Svenska kraftnät har på regeringens uppdrag utrett hur stam- och regionnäten för el i Stockholms län ska utformas i framtiden.

I det senaste samrådet redovisades ett utredningsområde med ett flertal alternativa markkabelsträckningar. Efter detta samråd har föreliggande förslag reviderats, där hänsyn tagits till såväl befintliga såväl som planerade verksamhetsområden samt med hänsyn till topografi och blivande tomträttsgränser.

I förslaget i detta kompletterande samråd finns två alternativa sträckningar där ytterligare studier krävs för att fastställa vilket som är bäst ur förläggningssynpunkt.

Reviderad sträckning (röd) och tidigare sträckning (blå) inom tidigare utredningszon.

I förslaget konstateras att utbyggnadsförslaget inte är förenligt med gällande detaljplan, men att arbetet med markkablar och andra planerade förändringar av verksamheter i området har föranlett ett pågående planarbete.

I remissen framgår vidare att en mindre del icke naturvärdesinventerad mark berörs samt att sträckan inte är kulturvärdesinventerad. Utredningar kommer att genomföras, men Svenska kraftnät gör bedömningen att inga stora natur- eller kulturvärden påverkas.

Finansroteln har remitterat ”Kompletterande samråd enligt 6 kap. miljöbalken för 400 kV markkablar mellan Snösätra och Högdalen” till bl.a. Stockholms Stadshus AB, som i sin tur remitterat vidare till dotterbolagen Stockholm Vatten och Avfall samt Fortum Värme. Nedan följer en redovisning av bolagens remissvar i huvudsak. Remissvaren i sin helhet återfinns i bilagorna.

Underremiss

Stockholm Vatten och Avfall AB:s remissvar har i huvudsak följande lydelse:
Stockholm Vatten och Avfall (SVOA) konstaterar bl.a. följande:

- Huvudsystem VA måste vara i drift under utbyggnaden av aktuellt elstråk.
- Huvudvattennäten inom området levererar dricksvatten till Högdalen-Farsta inklusive Högdalen värmeverk, Trångsund-Länna i Huddinge, Haninge och Nynäshamn/Ösmo.
- Leveransen av vatten till Fortum Värmes Högdalenganläggning får ej brytas.
- Det måste även vara möjligt att akut åtgärda uppkomna driftstörningar, t.ex. läckor, inom maximalt enstaka timmar under både byggskedet som driftskedet av elstråket. Längre avbrott kan innebära betydande leveranssvårigheter av dricksvatten till hela leveransområdet.
- Den tekniska lösningen för korsning mellan VA-ledningar (speciellt huvudvattenledningar) och elstråk måste tas fram. Generellt gäller att elstråk som korsar vatten- eller tryckavloppsledningar förläggs under va-ledningarna.

- Stockholm Vatten och Avfall förordar om möjligt en tunnelförläggning av planerat 400 kV- kabelstråk.
- Planerat elstråk 400 kV måste utformas så att det minimerar risken för läckströmmar – påverkan korrosionsrisk metalliska VA-ledningar och då speciellt hudvattenledningar. Utformningen innebär också att planerat elstråk 400 kV måste utformas så att risken för personskador (Stockholm Vatten och Avfalls personal respektive inhyrd personal) elimineras vid både planerade arbeten och akuta arbeten på VA-nätet under alla tider på dygnet (dagtid och jourtid).

Förslaget till elstråk är framtaget i samråd med HSMA-projektet (Högdalens Sorterings- och MatAvfallsanläggning). Samråd har även hållits med SVOA angående flytt av huvudvattenledning som i nuläget ligger inom planerat område för station Snösätra. SVOA behöver också kontinuerligt kontaktas i det fortsatta arbetet med planeringen och genomförandet av el-stråket.

AB Fortum Värme samägt med Stockholms stad remissvar har i huvudsak följande lydelse:

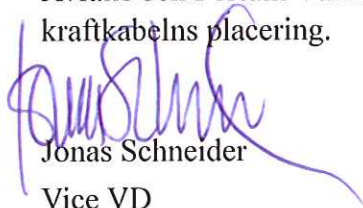
Den förändring som nu föreslås i området närmast tunnelbanedepån, i västra delen av utredningskorridoren, har ingen direkt påverkan på Fortum Värmes verksamhet jämfört med föregående förslag.

Fortum Värme är kritiska till kabelförläggning under infarts-/vågområdet inom Högdalenverkets område. Fortum Värme har tidigare framfört att kabelförläggning inte är möjlig, utan passage av Kvicksundsvägen behöver ske norr om befintligt våghus och vågstationer. Fortum Värme vill därför föreslå att samrådkartan ritas om och att passagen av Kvicksundsvägen illustreras med en utredningskorridor istället för som nu, med ett enda alternativ för kabelförläggning.

I och med de stora förändringar för ledningar i mark som kommer ske i området krävs en nära dialog mellan pågående projekt, vilket också påtalats i tidigare remissvar. Det är därför att i ett tidigt skede teckna erforderliga avtal för omläggning, alternativt teckna samverkansavtal när samordning kan ske mellan omläggning och markkabelförläggning.

Koncernledningens synpunkter

Koncernledningen delar Stockholm Vattens och Avfalls synpunkter att det är viktigt med kontinuerlig kontakt i den fortsatta planeringen och genomförandet av elstråket. Detta gäller såväl Stockholm Vatten och Avfall som Fortum Värme. Koncernledningen har inget ytterligare att anföra, utöver de synpunkter som anförts i Stockholm Vatten och Avfalls och Fortum Värmes remissvar, som är de aktörer som närmast berörs av kraftkabelns placering.

Jonas Schneider
Vice VD

Bilagor

1. Remissvar Stockholm Vatten och Avfall AB
2. Remissvar AB Fortum Värme samägt med Stockholms stad

Till: Stockholms Stadshus AB Att: Sara Wallin 105 35 Stockholm E-post: remiss@stadshusab.se E-post: sara.wallin@stadshusab.se	Svenska Kraftnät Att. Helene Boström Box 1200 172 24 Sundbyberg E-post: registrator@svk.se E-post: helene.bostrom@svk.se
---	---

Ang: Remissvar med anledning av Remiss Stadshus AB angående Svenska Kraftnäts Inbjudan till kompletterande samråd enligt 6 kap. miljöbalken för 400 kV markkablar mellan Snösätra och Högdalen.
 SvK Dnr 2016/616

Med anledning av Stockholm Stadshus AB's remiss, e-post daterad 2017-05-15, och Svenska Kraftnäts inbjudan till kompletterande samråd enligt 6 kap. miljöbalken för 400 kV markkablar mellan Snösätra och Högdalen, kan följande anföras.

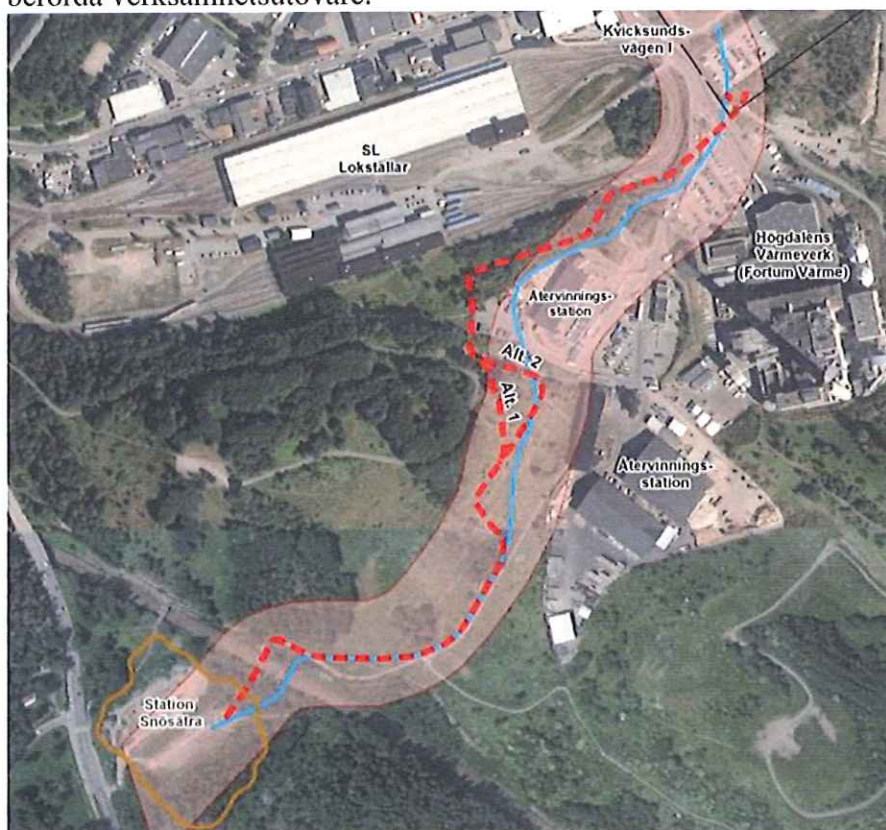
Sammanfattning remissvar:

- Huvudsystem VA måste vara i drift under utbyggnaden av aktuellt elstråk.
- Huvudvattennäten inom området levererar dricksvatten till Högdalen-Farsta inklusive Högdalen värmeverk, Trångsund-Länna i Huddinge, Haninge och Nynäshamn/Ösmo.
- Leveransen av vatten till Fortum Värmes Högdalenganläggning får ej brytas.
- Det måste även vara möjligt att akut åtgärda uppkomna driftstörningar, t.ex. läckor, inom maximalt enstaka timmar under både byggskedet som driftskedet av elstråket. Längre avbrott kan innebära betydande leveranssvårigheter av dricksvatten till hela leveransområdet.
- Vilka skyddsavstånd gäller mellan elstråk och VA-ledningar vid korsning av och vid parallell läggning?
- Den tekniska lösningen för korsning mellan VA-ledningar (speciellt huvudvattenledningar) och elstråk måste tas fram. Generellt gäller att elstråk som korsar vatten- eller tryckavloppsledningar förläggs under va-ledningarna.
- Stockholm Vatten och Avfall förordar om möjligt en tunnelförläggning av planerat 400 kV- kabelstråk.
- Planerat elstråk 400 kV måste utformas så att det minimerar risken för läckströmmar – påverkan korrosionsrisk metalliska VA-ledningar och då speciellt hudvattenledningar.

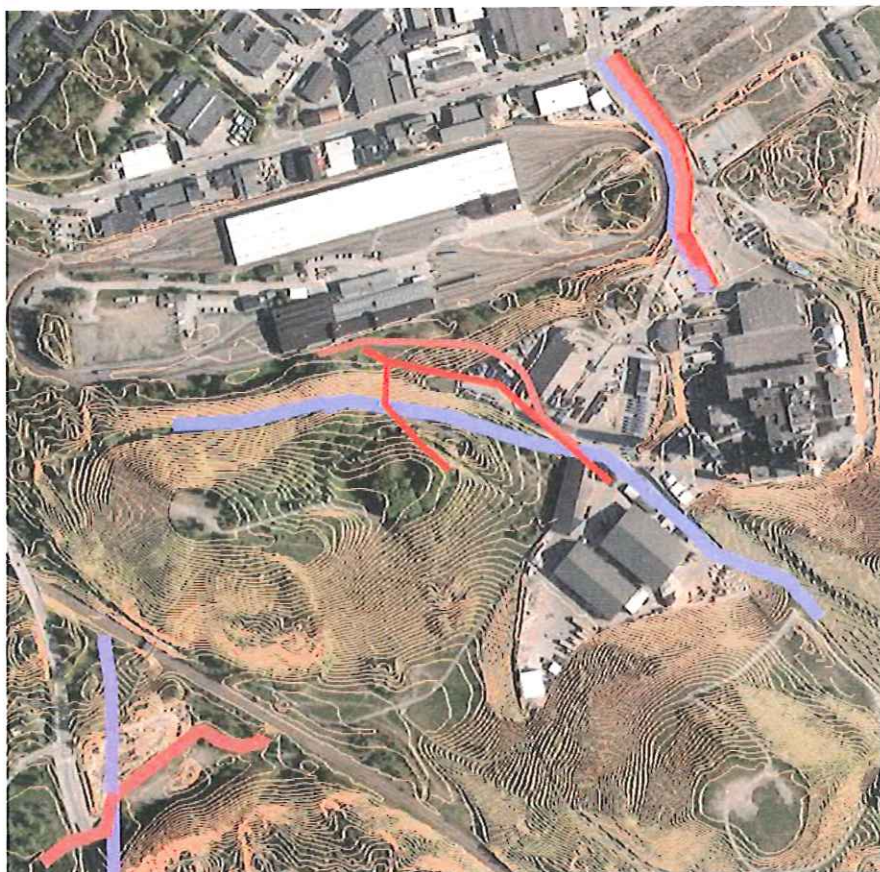
- Planerat elstråk 400 kV måste utformas så att risken för personskador (Stockholm Vatten och Avfalls personal respektive inhyrd personal) elimineras vid både planerade arbeten och akuta arbeten på VA-nätet under alla tider på dygnet (dagtid och jourtid).
- Förslaget till elstråk är framtaget i samråd med HSMA-projektet (Högdalens Sorterings- och MatAvfallsanläggning), Stockholm Vatten och Avfall. Samråd har även hållits med Stockholm Vatten och Avfall angående flytt av huvudvattenledning som i nuläget ligger inom planerat område för station Snösätra.
- SVOA ska kontinuerligt kontaktas i det fortsatta arbetet med planeringen och genomförandet av el-stråket. Kontakt kan tas med:
 - Anna Folkesson (anna.folkesson@svoa.se) angående HSMA-projektet
 - Peter Nyström (peter.nystrom@svoa.se) angående ÅVC Vantör
 - Denis Van Moeffaert (denis.van.moeffaert@svoa.se) angående påverkan på VA-nät.

Remissvar:

Efter genomförda samråd har tidigare förslag till sträckning reviderats i dialog med berörda verksamhetsutövare.

Planerad ny sträckning av elstråk

VA-nät befintliga

Synpunkter:

Förslaget till elstråk är framtaget i samråd med HSMA-projektet (Högdalens Sorterings- och MatAvfallsanläggning), Stockholm Vatten och Avfall. Samråd har även hållits med Stockholm Vatten och Avfall angående flytt av huvudvattenledning som i nuläget ligger inom planerat område för station Snösätra.

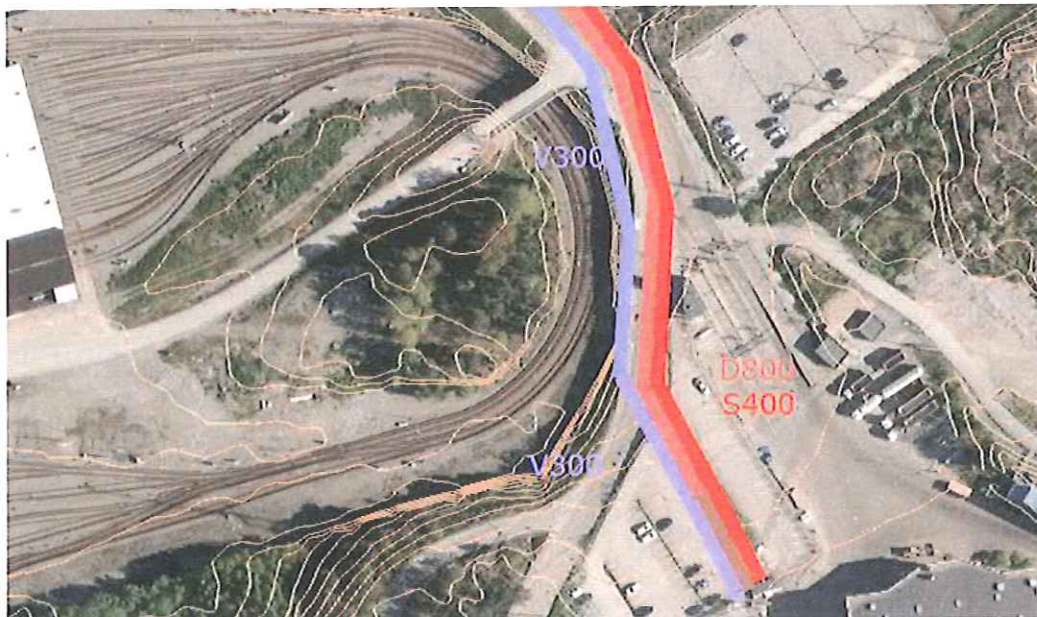
Föreslaget elstråk korsar eller ligger parallellt nära VA-nät, bland annat en större huvudvattenledning som levererar dricksvatten till Högdalen-Farsta inklusive Högdalen värmeverk, Trångsund-Länna i Huddinge, Haninge och Nynäshamn/Ösmo. Fortum Värmes Högdalenanläggning får även dricksvatten och avleder spillvatten och dagvatten i Kvicksundsvägen norr om anläggningen.

Nämnda huvudsystem VA måste vara i drift under utbyggnaden av elstråk.

VA-nätet (V300, S400, D800) som ansluter till Fortum Värmes Högdalenanläggning från Kvicksundsvägen kan komma att behöva omläggas i ett nytt läge på grund av SL's nya planerade depå för tunnelbanan i Högdalen. Denna planerade omläggning av VA-nät måste samordnas med planerat elstråk.

Se Stockholm Vatten och Avfalls remissvar på :

**Inbjudan till samråd om järnvägsplan och tillståndsansökan
vattenverksamhet för utökad depåkapacitet Högdalen
FUT 2016-0206**

VA-nät som berörs och eventuellt måste flyttas på grund av SL's planerade depå i Högdalen.

Föreslagen dragning av el-stråk 400 kV korsar och ligger parallellt med Stockholm Vatten och Avfalls (SVOA's) befintliga huvudledningar.

- Vilka skyddsavstånd gäller mellan elstråk och VA-ledningar vid korsning av och vid parallell läggning?

Den tekniska lösningen för korsning mellan VA-ledningar (speciellt huvudvattenledningar) och elstråk måste tas fram. Generellt gäller att elstråk som korsar vatten- eller tryck-avloppsledningar förläggs under VA-ledningarna.

Möjliga lösningar måste redovisas avseende:

1. Planerat elstråk markförlagt i skyddsrör korsande under SVOA's huvudvattenledningar
2. Planerat elstråk markförlagt utan och med skyddsrör parallellt SVOA's huvudvattenledningar

Angående elstråk 400 kV-kabelförläggning – påverkan på VA-system, leveranssäkerhet och säkerhet personal:

- Planerat elstråk 400 kV måste utformas så att det minimerar risken för läckströmmar – påverkan korrosionsrisk metalliska VA-ledningar.
- Planerat elstråk 400 kV måste utformas så att risken för personskador (Stockholm Vatten och Avfalls personal respektive inhyrd personal) elimineras vid både planerade arbeten och akuta arbeten på VA-nätet under alla tider på dygnet (dagtid och jourtid).

- Det måste även vara möjligt att akut åtgärda uppkomna driftstörningar, t.ex. läckor, inom maximalt enstaka timmar under både byggskedet som driftskedet av elstråket. Längre avbrott kan innebära betydande leveranssvårigheter av dricksvatten.

Anmärkning:

- SVOA ska kontinuerligt kontaktas i det fortsatta arbetet med planeringen och genomförandet av el-stråket. Kontakt kan tas med
Anna Folkesson (anna.folkesson@svoa.se) angående HSMA-projektet och
Peter Nyström (peter.nystrom@svoa.se) angående ÅVC Vantör och
Denis Van Moeffaert (denis.van.moeffaert@svoa.se) angående påverkan på
VA-nät.

Med vänliga hälsningar

Krister Schultz

Kopia: VD, SI, A, L, P, SFA, V, LR, LT, LU, PI, PSP

**Kompletterande samrådsunderlag Utbyggnadsförslag 400 kV-
markkabelförbindelse mellan Snösätra-Högdalen, diarienummer
2016/616**

AB Fortum Värme samägt med Stockholms stad (Fortum Värme) har tagit del av det kompletterande samrådsunderlaget avseende utbyggnadsförslag 400 kV-markkabelförbindelse Snösätra - Högdalen och vill med anledning härav framföra följande synpunkter.

I allt väsentligt kvarstår Fortum Värmes synpunkter som framfördes i förra remissvaret från 2017-01-16. Den förändring som nu föreslås i området närmast tunnelbanedepån, i västra delen av utredningskorridoren, har ingen direkt påverkan på Fortum Värme eller vår verksamhet jämfört med det förra förslaget.

Däremot är vi kritiska till det illustrerade förslaget till kabelförläggning under området i norra delen av kv Tippen 1, dvs infarts-/vågområdet inom Högdalenverkets område. I förra remissvaret framförde vi synpunkten att kabelförläggning i detta område inte är möjlig utan passage av Kvicksundsvägen behöver ske norr om befintligt våghus och vågstationer. Motivet till detta är att inte försvåra för ut- respektive ombyggnader som är planerade i detta område. Fortum Värme har en pågående dialog med SvK i denna fråga och vi vill därför föreslå att samrådskartan ritas om och att passagen av Kvicksundsvägen illustreras med en utredningskorridor istället för som nu, med ett enda alternativ för kabelförläggning. Vår tro är att vi kommer hitta en lösning men vi vill inte föregripa denna, eller låsa fast dialogen i illustrationsbilagor som inte är förankrade.

I och med de stora förändringar för ledningar i mark som kommer ske i området krävs en nära dialog mellan pågående projekt, detta har påtalats i tidigare remissvar men tål att upprepas. I princip kommer alla befintliga ledningar att behöva läggas om, samtidigt som SvK's markkabelförbindelse också ska dras genom området. Viktigt därför att i ett tidigt skede teckna erforderliga avtal för omläggning, alternativt teckna samverkansavtal när samordning kan ske mellan omläggning och markkabelförläggning.

Avslutningsvis ser Fortum Värme fram emot ett fortsatt gott samarbete i detta, för området och berörda verksamhetsutövare, angelägna projekt.

Med vänlig hälsning

AB Fortum Värme samägt med Stockholms stad
Systemutveckling

Johan Alspar
Asset Manager Infra